

1951 ¹²/₁ 72: 1. beh. af f. t. l. om investeringsfradrag for maskinanskaffelser m. v. i 1972. 1952

[Finansministeren.]

Lütken tænkte på med de strukturelle ændringer, men her ligger der i hvert fald også en positiv linje fra regeringen.

Dahlgaard: Finansministeren havde fået ud af mine udtalelser, at jeg måske nærmest var imod det forslag, som er fremsat fra regeringens side. Det vil jeg nu ikke sige. Det, jeg prøver at give udtryk for, er, at jeg synes, det er lidt tilfældigt, både hvad angår sin udformning, og hvad angår den situation, det kommer i. Det er netop det, der er baggrunden for min opfordring til slut til finansministeren, som jeg forstår at finansministeren tager positivt på, om at få tilvejebragt et grundlag, sådan at vi i fremtiden kan behandle forslag af denne art på et lidt mindre tilfældigt grundlag.

Erling Olsen: Måtte jeg lige sige til hr. Dahlgaard, at det er jo netop det, vi tilsigter ved forslaget om oprettelse af et kapitalmarkedsråd.

(Kort bemærkning).

Dahlgaard: Det var en interessant oplysning. Jeg troede, at kapitalmarkedsrådet skulle være et sted, hvor man analyserede kapitalmarkedssituationen, og ikke et sted, hvor man udformede afskrivningsregler.

(Kort bemærkning).

Erling Olsen: En af kapitalmarkedsrådets funktioner vil være at anvise midler til en bedre geografisk, faglig, tidsmæssig placering af investeringerne. Et af de midler, som kan anvendes, er afskrivningsregler, så det er helt korrekt, at kapitalmarkedsrådet skal kigge på disse ting.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af ligningsloven [af Juul-Madsen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 61) findes i tillæg A. sp. 989, fremsættelsen i tidenden sp. 1233).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Finansministeren (Grünbaum): I det foreliggende lovforslags § 1, nr. 1, foreslås det, at man for ejerlejligheder nu skal vende tilbage til de regler om standardfradrag, der blev gennemført, efter at vi i 1966 havde fået loven om ejerlejligheder. Dengang blev det jo bestemt, at ejere af ejerlejligheder, der tjener til bolig for ejeren, skulle have standardfradrag for vedligeholdelse efter samme regler som ejere af en- og tofamiliehuse. De regler, der dengang blev fastsat om selve lejeværdien af bolig i egen ejendom, var derimod forskellige for ejerlejlighederne og parcelhusene. Jeg tror, det er nødvendigt ganske kort at ridse denne historiske udvikling op.

For enfamiliehusene skulle lejeværdien i overensstemmelse med boligforliget beregnes som en vis procentdel af ejendomsværdien ved 13. alm. vurdering. Man tog udgangspunkt i en lejeværdiprocent på 2, og så skulle vi i løbet af perioden på de 8 år gradvis op til 4 pct. For ejerlejlighederne skulle lejeværdien derimod fastsættes skønsmæssigt til et beløb svarende til, hvad ejeren kunne få ind i leje, hvis han lejede ejerlejligheden ud i stedet for at bo i den selv — altså helt forskellige regler fra parcelhusenes. De skatteregler om ejerlejligheder, som jeg her har omtalt, blev ændret i 1970 som

[Finansministeren.]

led i det såkaldte realkreditforlig. Ved den lejlighed blev det for det første bestemt, at ejerlejlighedernes lejeværdi ikke mere skulle ansættes efter udlejningsværdien, altså skønsmæssigt, men skulle ansættes som en vis procentdel af ejendomsværdien. Nu er dette gennemført næsten over hele linjen, også for landbrugets stuehuse. Det skulle ske på samme måde som efter de samtidigt gennemførte regler for nyopførte og nyerhvervede enfamilieshuse. De regler, man lavede ved realkreditforliget, går jo ud på, at lejeværdien beregnes på grundlag af den senest ansatte ejendomsværdi. Lejeværdiprocenten er 4 for ejendomsværdi til og med 400.000 kr. og 6 for den del af ejendomsværdien, der ligger over de 400.000.

For det andet blev det ved realkreditforliget bestemt, at personer, der bor i egen ejerlejlighed, ikke skulle have standardfradrag og heller ikke kunne fradrage deres faktiske udgifter til vedligeholdelse. De kunne dog fortsat fradrage deres udgifter til ejendomsskatter, prioritetsrenter m. m. Det var altså, hvad man var enig om i realkreditforliget.

Forslagsstillerne anfører nu, at de, der bor i en ejerlejlighed, er udsat for en umotiveret forskelsbehandling, fordi de ikke kan få standardfradrag. Jeg synes nok, at det er særdeles bemærkelsesværdigt, at de konservative nu kommer med dette forslag og siger, at det var en umotiveret ordning, der blev foreslået af den daværende konservative finansminister, og som derefter på hans anbefaling blev gennemført her i Folketinget af de 5 partier, der var med i realkreditforliget. Jeg synes, det er et noget ejendommeligt standpunkt og synspunkt. Det kunne jo være, naturligvis, at de konservative havde en anden stilling i virkeligheden end den, der kom frem i den daværende finansministers udtalelser og fremsættelse af forslag, men det tror jeg nu ikke. For mig og mit parti stod det ikke som umotiveret, da vi stemte for forslaget. Jeg går ud fra, at det også må have været den almindelige opfattelse i de andre partier, som var med til at gennemføre det, at der var en fornuftig begrundelse for det. I hvert fald tyder daværende finansminister Poul Møllers udtalelser ved fremsættelsen af det pågældende lovforslag på, at han så en rimeligt afbalanceret sammenhæng mellem de forslag, han frem-

satte om ejerlejlighedernes lejeværdi og om deres stilling med hensyn til fradrag. Jeg skal her indskyde, at daværende finansminister Poul Møller oprindeligt foreslog en lejeværdiprocent på 5 for ejerlejlighederne. Det var først ved anden behandling af lovforslaget, at dette blev ændret til 4 pct. Ved fremsættelsen af lovforslaget sagde den daværende finansminister — og jeg skal tillade mig at citere fra Folketingstidende 1969-70, sp. 1933 følgende:

„For ejerlejligheder foreslås det, at lejeværdien fra og med indkomståret 1971 skal ansættes til 5 pct. af ejendomsværdien ved den seneste vurdering, der er foretaget forud for det pågældende kalenderår. Det foreslås endvidere, at skatteydere, der bor i egen ejerlejlighed, ved indkomstopgørelsen vedrørende ejerlejligheden alene skal kunne fradrage prioritetsrenter, reservefonds- og administrationsbidrag til kredit- og hypotekforeninger m. v. samt pålignede ejendomsskatter. Det betyder, at man ophæver den adgang, disse skatteydere efter den gældende lov har til et standardfradrag på 1 pct. af ejendomsværdien, dog mindst 400 kr. og højst 2.000 kr. Ret beset bliver den lejeværdi, som 5 pct.-reglen medfører for ejerlejlighederne, derfor forhøjet med et beløb mellem 400 kr. og 2.000 kr., idet lejlighedsejerne heller ikke får fradragsret for de faktiske udgifter til vedligeholdelse m. v., der hidtil er dækket af standardfradraget.“

Det var, hvad den daværende konservative finansminister sagde om det forhold.

Som et led i forliget endte det altså med, at ejerlejlighedernes lejeværdiprocent blev sat ned fra de 5 til 4. Efter min og mit partis opfattelse var det i hvert fald vigtigt, at lejeværdireglen dog var afbalanceret med den omtalte begrænsning på fradragsområdet. Det fremgår også af, hvad jeg dengang sagde. Jeg tillader mig at citere Folketingstidende 1969-70, sp. 6639:

„... det skal ikke skjules, at vi har været lidt betænkelige ved finansministerens ændringsforslag om ejerlejlighederne. Vi synes betydelig bedre om ministerens oprindelige forslag med de 5 pct. i lejeværdi på dette område. På den anden side er der ikke for ejerlejlighederne noget fradrag for vedligeholdelse.“

[Finansministeren.]

På baggrund af denne forhistorie, som jeg altså har syntes det var nødvendigt at reddegøre for, tror jeg ikke, det vil undre, at jeg må stille mig særdeles skeptisk, ja, jeg kan godt sige negativt til dette punkt i lovforslaget. De skattemæssige regler om ejerlejligheder, som vi enedes om i 1970, må ganske naturligt ses som en helhed. Det kan ikke være rigtigt, hvis vi nu skulle pille en enkelt regel ud af helheden og give netop ejerlejlighederne en bedre stilling.

Lovforslagets § 1, nr. 2 og 3, drejer sig om personer, der har et skattemæssigt overskud på et enfamilieshus. Forslaget går her ud på, at de første 4.000 kr. af et sådant overskud ikke skal medregnes i den skattepligtige indkomst, og det skal også gælde for ejerlejligheder.

Jeg forstår forslagsstillernes hovedsigte med dette forslag på den måde, at det skal give en skattemæssig lettelse til enfamilieshusejere, der sidder i forholdsvis beskedne økonomiske kår og derfor ofte føler det som en vanskelighed, at overskud af huset skal beskattes. Forslagsstillerne peger her særlig på ældre enfamilieshusejere, der kun har beskedne indtægter ved siden af folkepensionen. Imidlertid siger forslagsstillerne, at praktiske hensyn gør det vanskeligt at begrænse den foreslåede ordning til disse ældre medborgere. Derfor forlader man uden videre det angivne hovedsigte, som der ellers kunne være noget rigtigt i. I stedet har man foreslået en almindelig skattefrihed for de første 4.000 kr. af ejendomsoverskuddet. Det skal altså gælde for alle, uanset deres indtægt og formueforhold. Det er afgjort en tankegang, det er man nok klar over, som jeg ikke uden videre kan gå ind for.

I den skriftlige fremsættelse er det anført, at forslaget skulle medvirke til at skabe en større nyopsparing i samfundet. Her mener jeg at forslagsstillerne gør sig alt for store forhåbninger. Her er vi inde på betragtninger, som vi kender fra tidligere. Den opsparing, som man håber forslaget vil afstedkomme, hvis det gennemføres, skulle jo navnlig bestå i, at enfamilieshusejerne betalte større afdrag på deres prioritetsgæld, end de ellers ville have gjort. I en del tilfælde vil det medføre, at renteudgifterne formindskes så meget, at der bliver overskud på huset, således at skatteyderen kan

få fordel af den ordning, man her foreslår.

Nu må det for det første huskes, at særdeles mange enfamilieshusejere har en så stor gæld i deres hus, at de skulle adrage overordentlig meget for at vende deres nuværende underskud til et overskud, og der er jo mange af dem, der sidder hårdt i det som parcelhusejere. Derfor må man sikkert regne med, at det for en mængde skatteydere slet ikke vil stå som nogen realistisk mulighed overhovedet at nå op på et skattefrit overskud inden for en meget lang årrække, og forslaget giver altså ikke disse skatteydere nogen tilskyndelse til at nedbringe gælden hurtigere, end de ellers ville. En virkelig tilskyndelse hertil kan ordningen kun give skatteydere, som i forvejen ligger i nærheden af det, som i forvejen måske har et overskud, der ligger under den foreslåede grænse på de 4.000 kr., eller som har et så lille underskud, at de har en nogenlunde nærliggende mulighed for at komme op på et overskud, hvis de altså kunne fremskynde deres afdragsbetalinger.

For det andet kan man ikke gå ud fra, at der sker en nyopsparing, fordi en skatteyder specielt nedbringer sin prioritetsgæld, så der bliver „overskud“ — det vil jeg gerne sætte i gåseøjne i dette tilfælde. I en del tilfælde vil der vel blot ske det, at man vil bruge midler, man havde i forvejen, til at betale af på gælden med, såfremt man, som forslaget tilsigter, gør dette overskud skattefrit. Det er ganske klart, at mange vil bære sig ad på den måde. Det kan jo være med penge, der står i banken eller er anbragt i obligationer eller aktier. Det betyder, at en skattepligtig rente- eller udbytteindtægt falder bort, og at man til gengæld får en besparelse i udgifterne til prioritetsrenter. Det er denne besparelse i renteudgifterne, der efter forslaget skal være skattefri i det omfang, besparelsen giver sig udslag netop i dette, at man kommer over på den anden side af strengen og får et ejendomsoverskud inden for de 4.000 kr.

Forslaget har altså den svaghed — husk på, det er et generelt forslag, det må vi ikke glemme i den forbindelse — at skattefordelen også tilfalder personer, der blot flytter midler fra én anbringelsesmåde til en anden uden at foretage en nettoopsparing. I andre tilfælde vil det vel gå sådan, at skatteydere, der vitterligt plejer at foretage en vis årlig

[Finansministeren.]

opsparing i pengeinstitutter, obligationer eller andet, vil holde op med at spare op på den måde og i stedet bruge et tilsvarende årligt beløb til at betale mere af på prioritetsgælden. Den foreslåede ordning kan i hvert fald medvirke til, at noget sådant sker. Men nogen ny opsparing behøver der jo ikke at blive.

Men selv om der nu var tale om en reel opsparing, så er det også svært at se det rigtige i, at man skal kunne opnå en skatteletelse gennem en opsparing, der giver overskud på husregnskabet, men ikke for en lige så stor opsparing, der blot fører til en nedbringelse af gælden i huset uden at føre til et registreret overskud. Der er ikke megen logik i det.

Når man skal regne ud, om et enfamilieshus giver skattemæssigt underskud, eller om der er et overskud, som skal være skattefrit efter lovforslagets regler, støder man i øvrigt på et meget vanskeligt problem, som forslagsstillerne ikke rigtig har taget fat på. Det er problemet om, hvilke renteudgifter der skal tages i betragtning. Herom står der i lovforslaget, at man skal tage hensyn til renteudgifter vedrørende lån i ejendommen eller ejerlejligheden, men der står ikke noget nærmere om, hvilke lån — og dermed hvilke renteudgifter — der skal henføres til ejendommen.

Det er tidligere ved flere lejligheder belyst her i folketinget, at det vil være overordentlig vanskeligt, ja, i praksis meget nær umuligt at skelne mellem forskellige slags lån eller forskellige slags renteudgifter. I forrige samling gav den daværende finansminister således skatteudvalget en meget udførlig redegørelse for dette forhold. Som et eksempel på vanskelighederne skal jeg her blot nævne den situation, at en skatteyder tinglyser et ejerpantebrev på sit enfamilieshus og benytter ejerpantebrevet som sikkerhed for et lån, f. eks. en kassekredit. Samtidig stiller han måske anden sikkerhed for lån. De træk, skatteyderen foretager på kassekredit, behøver jo ikke at have noget med finansiering af hans bolig at gøre; han kan f. eks. trække på kreditten som led i sin erhvervsvirksomhed, eller fordi han anskaffer sig en bil eller andre private forbrugsgoder. Det vil være uhyre vanskeligt at give regler om, i hvilket omfang renterne af så-

danne lån bør henføres til enfamilieshuset, til erhvervsvirksomheden eller til skatteyderens andre økonomiske dispositioner.

I det omfang renteudgiften ikke henføres til huset, kan den fremdeles fradrages i den skattepligtige indkomst, men den skal ikke fradrages i det ejendomsregnskab, der er afgørende for, om skatteyderen får et skattefrit overskud efter det foreliggende lovforslag. Derfor mener jeg, at det er uundgåeligt, at ordningen vil føre til en skævhed, fordi skatteydere, der har mulighed for at hævde, at lånet ikke vedrører huset, kan opnå en skattemæssig fordel, som andre ikke kan få.

Som jeg sagde før, synes jeg, der er noget rigtigt i hovedsigtet med § 1, nr. 2. Men som jeg også har påpeget, har man jo forladt dette hovedsigte i lovforslaget, samtidig med at lovforslaget i øvrigt indebærer betydelige vanskeligheder.

Jeg vil gerne sige, at det er muligt, der kan findes andre og mere formålstjenlige veje til bedring af vilkårene for pensionister og andre med beskedne indkomster. Det er jo dem, der bør hjælpes efter min mening, og jeg har også indtryk af, at det er dem, andre tænker på. Det være sig ældre indehavere af parcelhuse eller andre medborgere med beskedne indtægter, ikke absolut kun de ældre.

Jeg har tidligere i den forbindelse f. eks. været inde på spørgsmålet om ejendoms-skatteernes betydning for folk med små indtægter; en regel om skattefrihed for et vist husoverskud kunne måske også udformes, så den samtidig tog hensyn til de pågældendes øvrige økonomiske situation, deres indkomst og deres formue. Jeg vil altså ikke afvise, at man kan drøfte disse problemer, som jeg selv tidligere har været inde på, men jeg mener, at disse problemer slet ikke er klaret og slet ikke på en rimelig måde er klaret i det forslag, der her ligger.

Forslaget som sådant kan jeg altså ikke tiltræde, men jeg vil gerne i forbindelse med udvalgsarbejdet gå ind i en nærmere drøftelse af de forskellige problemer.

Hans Lund: Jeg skal kommentere en lille smule af det, vi har talt om i den socialdemokratiske gruppe. Finansministeren har jo meget indgående beskæftiget sig med det foreliggende lovforslag, og jeg vil gerne til

[Eans Lund.]

indledning have lov til at sige, at for mig er det mest interessante ved lovforslaget en lille passus, som findes i bemærkningerne, om, at når man har ønsket at stille disse forslag som et særskilt lovforslag i stedet for at rejse spørgsmålet i det udvalg, der behandler ligningsloven, så er det, fordi man ønsker en dybtgående drøftelse af forskellige ting. Hvad det er, man vil drøfte, siger man ikke noget om. For jeg kan da ikke tro, at man mener, der skal være en dybtgående drøftelse af det lovforslag, som ligger her. Der må være andre ting, man har i tankerne, og jeg er da i hvert fald spændt på, om vi får lidt at vide om, hvad man vil.

Vi vil jo alle sammen gerne være med til at forenkle vores skattesystem. Den eneste måde, hvorpå man virkelig skaber en retfærdig — eller i hvert fald en mere retfærdig — ligning, er ved at have de mest enkle regler. Jeg ser i hvert fald gerne, at vi får skattesystemet ført tilbage til dets oprindelige formål, at det skal dække de offentlige udgifter — alt, hvad man vil af forskellige slags. Jeg ved da godt, at vi har arbejdet en kolossal masse ting ind i vores skattelovgivning gennem årene. Vi skal støtte opsparingsordninger, vi skal støtte pensionsordninger, og vi skal være med til at investere i erhvervene osv., osv. Der er slet ingen tvivl om, at vi har lavet en hel masse kinesiske regler, der gør, at vi har fået et skattesystem, som er utåleligt for befolkningen, og som slet ikke er så retfærdigt, som det burde være.

Vil man støtte forskellige ting — man vil tilgodese pensionister, man vil tilgodese de svageste i samfundet, og man vil tilgodese både dit og dat — så mener jeg, at man simpelt hen må gøre det direkte. Det vil være meget, meget billigere at gøre det gennem særlig lovgivning end altid at gøre det over skatten. Vi har en dyr skatteadministration, lad os bare indrømme det, og lad os også bare indrømme, at vi har ingen effektiv skatteadministration, vi har ingen effektiv ligning. Det skyldes, at man kobler alting på ligningsapparatet; man kobler på, at man ved ligningen skal kontrollere både dit og dat, noget, som faktisk er indtægten uvedkommende.

Dernæst ligger den skattepligtige indtægt til grund for adskillige ydelser og indgår i

forskellige beregninger. Vi kan tage ungdommens uddannelsesfond, og vi kan tage sygekassegrænser og boligsikring, vi kan tage mange andre ting. Alene herved skaber man uret borgerne imellem, fordi en del af borgerne har mulighed for at nedbringe deres indtægter på forskellig vis, hvorimod den måske noget dårligere økonomisk stillede er nødt til at svare skat af sin fulde indtægt.

Hvis jeg ellers skal kommentere forslagene, vil jeg blot sige, at med hensyn til standardfradrag for ejerlejligheder, så ligger det jo sådan, at det har man allerede givet. Man ville i sin tid have en lejeværdi af ejerlejligheder på 5 pct., men gik ned til 4 pct., og dermed har man altså givet det standardfradrag, som parcelhusejerne har.

Nu kommer man også med et forslag om, at de første 4.000 kr., man har i overskud på eget hus, skal være skattefrie. Jeg er klar over, at både det ene og det andet forslag skal appellere til den lille egoisme, og det er måske nok politisk klogt at gøre det, men jeg er ikke så sikker på, at befolkningen ikke har let ved at gennemskue, hvad man vil. For hvad sker der med de 4.000 kr.s fradrag? Der sker det, at først giver man parcelhusejerne lejlighed til i en årrække at trække underskuddet fra. Så begynder ejendommen at give overskud, og så ophører de fordele, man har haft tidligere, og som man i grunden bør betale en lille smule af på. Men efter forslaget ophører fordelene ikke, for man skal ikke beskattes af de første 4.000 kr.

Dernæst så ligger det jo sådan, at de, der har økonomiske muligheder, kan flytte deres gæld fra ejendomsskemaet over til selvangivelsens punkt 21, hvorefter man kan fratække renter. Det er faktisk en lille ny fidus til Glistrups skattekartotek. Man flytter gælden over på selvangivelsen, man opnår måske at få 4.000 kr. gjort skattefrie på den måde, og dernæst trækker man de renteudgifter fra, som vitterlig hører hjemme på ejendommen. Jeg synes altså, det er et asocialt forslag helt igennem.

Det tredje punkt, der er på dagsordenen med dette forslag, vedrører fredede huse, og jeg skal da ærligt indrømme, at jeg har også lidt historiske og kulturelle interesser, og hvis det er sådan, at man mener, der er nogle ejendomme, der skal bevares, så vil

[Hans Lund.]

Jeg gerne være med til at gøre det, men hvorfor skal det ske over skattelovgivningen? Lad os dog gøre op, hvad der skal støttes, hvad der skal bevares af den slags, og lad os så betale direkte, f. eks. over kulturministeriets konto.

Jeg kunne også godt her have lyst til lige at føje til, at det er jo et spørgsmål, om ikke man freder lovlig meget. Jeg har i hvert fald set eksempler på fredede ejendomme, som jeg ville sætte et meget stort spørgsmålstegn ved med hensyn til kulturel værdi.

Finansministeren har allerede bebudet, at der er forslag til ændringer på vej fra ministerens side, og når man nu i bemærkningerne her har sagt, at man ønsker en virkelig dybtgående drøftelse af vort skattesystem — jeg tillader mig at opfatte de bemærkninger, der er anført, på den måde — så vil jeg i hvert fald på den socialdemokratiske gruppes vegne give tilsagn om, at vi vil gerne være med til en virkelig dybtgående drøftelse. Vi vil gerne være med til reformer, men det skal være reformer, som forenkler, og som er med til at ligestille borgerne i skattemæssig henseende.

Jens Foged: Da mit partis ordfører, hr. Enggaard, er forhindret i at være til stede, skal jeg knytte nogle få bemærkninger til lovforslaget. Dette lovforslag fra de konservative har de to formål, som der er angivet. Ja, der er egentlig tre, for som det netop blev sagt af hr. Hans Lund, vedrører forslaget også de fredede huse. Lad mig sige med det samme, at vi har sympati for, at de fredede huse får en bedre placering. Det er ganske givet, at det er en belastning i mange tilfælde, når man har disse fredede huse, og selv om det kan lyde meget besnærende, som hr. Hans Lund nu siger, at det problem kan man løse gennem en anden lov, eventuelt ved tilskudsordninger, så finder jeg det alligevel rimeligere, at de, der har husene og bevarer dem og koster noget på at bevare dem, selv sætter pengene i det, men at de har en fradragsret for udgifterne, fordi også vi andre ønsker, at husene skal bevares. Det er jo et krav, der stilles fra det offentlige side. Lad mig derfor sige med det samme, at dette punkt finder vi er værd at få nøje belyst — også nogenlunde i den retning, som forslaget foreskriver:

Med hensyn til de andre elementer i lovforslaget er der for det første tale om, at man vil ligestille parcelhusene og ejerlejlighederne. Her drejer det sig specielt om standardfradragene, der jo skal svare til vedligeholdelsesomkostningerne. Man ønsker at undgå en beskatning på den måde. Vi kan fra venstres side ikke se, at der egentlig bør være nogen særlig forskel imellem ejerlejligheder og parcelhuse. Vi mener, at det er to boligformer, som har stor interesse for vore borgere. De har vel næsten så stor interesse, at man fra socialdemokratiet synes, at det er for meget, og jeg frygter sådan set, at de forslag, der bebudes, går ud på at fratage ejerne af såvel ejerlejligheder som parcelhuse nogle af deres rettigheder — rettigheder, som de eventuelt har troet på at de havde både 20 og 30 og 40 år frem i tiden. De toner, der lyder på dette område, giver ikke mig nogen særlig tryghed.

Jeg tror, det rigtigste, vi kan gøre på dette område, for at vor boligsituation i dette land kan blive opretholdt og endnu bedre, det er, at vi giver ejerlejligheder og parcelhuse en sådan status i skattelovgivningen, at befolkningen virkelig mener, at det har et sigte. Det er almindeligvis ungdommen, der starter på disse måder. De arbejder sig igennem, ofte med store afsavn, ved renter og afdrag — afsavn, som de, der bor på anden måde, ikke har, et afsavn, der er medvirkende til opsparing i vort samfund, et afsavn, som de naturligvis ikke skal straffes for, når de kommer længere frem i tilværelsen og der eventuelt bliver overskud på deres lejligheder. Vi mener derfor, at disse problemer bør behandles seriøst, og at den bedste boligform, som vi kan finde frem til, må det også være folketingets opgave at finde frem til.

Med hensyn til de konservatives forslag om det såkaldte overskud på ejendomsskemaet, hvor man efter forslaget ønsker at fritage indtil 4.000 kr. for indkomstbeskatning, erkender vi, at der kan være et problem, som jeg før sagde, for mennesker, der har siddet i et hus i en årrække og har afdraget; de er nu blevet ældre og må ofte klare sig med lavere indkomster end tidligere. Der kan også være andre grupper med lavere indkomst, og for disse folk foreligger der et problem, når de på den måde får lejeværdien lagt til deres indkomst. I konse-

[Jens Foged.]

kvens af, at de har disse problemer, har venstre været med til at stille et forslag — det gjorde vi i efteråret — for at lovgivningen på det område kunne blive rimeligere. Vi har foreslået, at 40 pct. af dette overskud kunne fradrages i skatten. Der er en væsensforskkel mellem vort forslag og det nu fremsatte konservative forslag, hvor man har indkomsten at holde sig til og ikke skatten. Venstre mener, at den fremgangsmåde, som vi har foreslået, er mere socialt afbalanceret og derfor rimeligere; man kommer på den måde til at præmiere opsparingen ens for høj og for lav indkomst. Vi finder derfor, at dette er noget mere tidløst, noget mere varigt, som den enkelte borger må finde rimeligt, idet de fordele, der opnås, er lige store, hvad enten der er tale om en høj eller lav indkomst, i kraft af at skattnedslagsreglerne bliver ensartede.

Ud fra disse betragtninger vil vi anbefale, at disse forslag behandles i skatteudvalget. Specielt spørgsmålet om de fredede ejendomme og spørgsmålet om at behandle parcelhusene og ejerlejlighederne på ensartet måde er vi stærkt interesseret i. Vi er også interesseret i at drøfte det sidste forslag med hensyn til overskud på lejligheder, hvis det kunne få den drejning, at det blev mere socialt betonet. Vi finder, at venstres forslag på dette område er mere socialt betonet og derfor rigtigere, men vi vil gerne se på forslagene i udvalget.

Bernhard Baunsgaard: Om der ikke skete andet ved regeringsskiftet, så må man i hvert fald indrømme, at der er kommet en ualmindelig stor interesse omkring visse problemer i vor boliglovgivning og vor skattelovgivning. Jeg ved ikke, hvilket nummer forslag dette er, men jeg ville ønske, at vi dog kunne blive enige om at samle alle disse forslag, der efterhånden har været fremsat om disse problemer, i ét udvalg. Når jeg fremhæver dette her, er det, fordi disse problemer kan angribes på flere forskellige måder, og i de forslag, der har været fremsat fra forskellige sider, er de blevet angrebet på forskellige måde. Hr. Jens Foged omtalte lige, at man kunne angribe problemet ved at give nedslag i skatten, ikke i indkomsten, før vi beregner skat, og vi kunne sikkert nævne

endnu flere ting, der kunne angribe dette problem.

Jeg er overbevist om, at skal vi nå til at finde frem til rimelige forhold, der kan gælde for alle, på alle områder og på alle tidspunkter i en husejers tilværelse, så er det nødvendigt, at vi ser hele problemet under ét. Det kan ikke hjælpe noget, at vi piller enkeltheder ud. Vi kan sagtens for denne enkelthed vedtage en regel, som virker rimelig, men den kan give administrative besværligheder og i andre tilfælde komme til at virke urimelig.

Må jeg som eksempel her fremdrage netop en enkelthed fra dette forslag. Fra konservativ side anfører man — det er i § 1, nr. 2 — overskuddet på en ejendom som noget særdeles ubekvemt for pensionister. Jeg skal senere vende tilbage til det. Men, siger man, vi kan ikke lette situationen for pensionister, uden at det kan misbruges, og derfor går man pludselig over til at foreslå en letelse for alle. Det viser rigtigt, synes jeg, at når først vi tager fat på en enkelthed i hele dette problemkompleks, så følger hele kompleksset med. Derfor kan vi ikke, hvis vi vil bevare en helhed i vor lovgivning, rette enkeltheder.

Nu siges det jo i bemærkningerne, der ledsager forslaget, at formålet med at fremsætte disse tre ændringer som særligt lovforslag og ikke blot tage dem op under behandling af ligningsloven er at give adgang til en mere dybtgående udvalgsdrøftelse, og det radikale venstre deler helt dette ønske om, at problemerne, der fremdrages, må udsættes for en virkelig dybtgående kulegravning.

Det vil vi gerne støtte, men som jeg sagde før: jeg håber, vi kunne blive enige om at behandle det i et udvalg, der allerede arbejder med problemerne. Vi har jo, som jeg sagde før, været inde på dem før, og jeg kan da gentage, at hver for sig er disse problemer problemer, der har omfattende betydning for den enkelte, så omfattende betydning, at de berettiger til, at vi tager dem op, men det er nødvendigt, at vi bevarer helheden i vor lovgivning, og derfor må vi se at tage problemerne op som en helhed.

Nu siger man selv, at dette skal først gælde for indkomståret 1972, altså indeværende indkomstår, og det vil i realiteten sige, at det først skal bruges endeligt i januar

[Bernhard Baunsgaard]

1973, og så er der jo tid til, at vi gør os den nødvendige ulejlighed med at komme helt til bunds og prøver på at få en helhed ud af det.

Må jeg sige om de enkelte forslag til ændringer, at naturligvis har forslagsstillerne ret i, at specielt for pensionisterne er der et problem, som vi bør finde en løsning på. De har jo i sin tid anskaffet sig et hus for at sikre sig en billig bolig, når de blev pensionister, men på grund af inflationen bliver huset nu ikke mere en lettelse, det bliver en belastning i et omfang, der er tyngende. Men som allerede antydet er det ikke rimeligt, at man, fordi det for pensionisterne oplagt virker forkert, siger: så må det gælde alle.

Det tredje forslag — om de fredede bygninger — finder jeg også fortjener at vi går i dybden med det.

Om ejerlejligheder vil jeg kun sige, at reparationsomkostningerne i forbindelse med ejerlejligheder dog vist ikke helt er at sammenligne med reparationsomkostninger i et parcelhus.

Men som sagt, jeg vil gerne støtte, at vi tager problemerne op og drøfter dem. Jeg håber, at man fra forslagsstillernes side vil erkende, at det er væsentligt, at det sker som led i en samlet behandling af hele problemkomplekset, og at man derfor kan finde sammen med de tidligere forslagsstillere og lade lovforslaget behandle sammen med de forslag, der er fremsat.

Lütken: Jeg skal da med det samme sige, at jeg er i det hele og store — for ikke at sige fuldstændig — enig med finansministeren i den vurdering, han her har givet af de foreliggende forslag, og jeg er egentlig også overrasket over dette konservative initiativ, for selv om jeg ikke har hørt den tidligere debat fra januar 1970, så har jeg dog gransket i den, og der fremgår af denne debat dels det, som allerede er citeret af finansministeren, dels skal jeg tillade mig yderligere at citere, hvad den daværende konservative ordfører, hr. Haunstrup Clemmensen, udtalte ifølge Folketingstidende 1969-70 sp. 2515:

„Vi kan her tiltræde forslaget om, at lejeværdien beregnes som 5 pct. af den seneste vurdering, og at der samtidig sker

ophævelse af standardfradraget for vedligeholdelse.“

Ved samme lejlighed sagde SFs ordfører i denne debat fra 1970 — her citerer jeg fra Folketingstidende 1969-70 sp. 2544:

„Men regeringens forslag indeholder rigtignok noget, som gør det uacceptabelt, idet det foreslås, at ejerlejligheder principielt skal ligestilles med parcelhuse. Hvis dette krav skal opretholdes, ja, så bliver forhandlingen om dette forslag jo ret overkommelig.“

SFs stilling var altså klart negativ til den ligestilling, man ønskede mellem parcelhuse og ejerlejligheder, og der er for så vidt ikke sket nogen ændring siden januar 1970 i vor holdning til dette problem. Vi mener, at parcelhusene i forvejen har kraftig favørstilling, og vi kan altså ikke se, at der er vundet noget som helst ved at favorisere ejerlejlighederne på samme måde. Det vil kun bære yderligere ved til inflationen.

Forslaget om skattefritagelse for de første 4.000 kr. af overskud vedrørende parcelhus er for så vidt en gammel konservativ travet, som vi kender fra valgkampene i hvert fald. Det er nemlig ikke for det konservative folkeparti tilstrækkeligt, at parcelhusejerne er favoriseret i forhold til lejerne derved, at det er gjort til et erhverv at bo, således at man kan trække en række udgifter fra og så nøjes med at indtægtsføre en lejeværdi, der ligger væsentligt under den faktiske, man vil også have, at når ejeren endelig når den situation, at der fremkommer et overskud, så skal han have skattefritagelse for det.

Vi må også klart afvise et sådant forslag dels ud fra det, som allerede er sagt af finansministeren, dels ud fra det synspunkt, at en sådan favorisering, en sådan skattefrihed vil, så vidt vi kan se, blive nedfældet i ejendomsværdien, kapitaliseret, og også her virke inflationsfremmende. Der bliver båret yderligere ved til det i forvejen buldrende inflationsbål.

Forslaget er yderligere slet ikke tilstrækkelig socialt motiveret, det har finansministeren været inde på. Det er næppe socialt rimeligt, at den gældsnedbringelse, der sker ved, at man afdrager gælden på parcelhuset og derved efterhånden opnår en positiv formue — en formue, som bl. a. er opnået gennem skattebegunstigelser, altså ved at en lang række andre mennesker har medvir-

[Lütken.]

ket til skabelsen af denne formue — yderligere skal præmieres ved, at afkastet af denne formue, som fremkommer som overskud af ejendommen, endog skal være skattefrit. Jeg tror slet ikke, at det ville være rimeligt. Er der problemer i forbindelse med ældre menneskers parcelhuse og deres muligheder for at blive boende, så er det muligt at løse dem. Men jeg tror, at det i meget få tilfælde vil komme de ældre, der bor der, til gode. Deres problem har de økonomisk magt til selv at løse på anden måde. Dem, man vil gavne ved at følge et sådant forslag, er, så vidt jeg kan se, i meget stor udstrækning arvingerne.

Med hensyn til § 1, nr. 3, så har jeg åbenbart totalt misforstået det. Jeg har altså opfattet det sådan, at det drejer sig om et teknisk problem, fordi man nu engang ved fredede ejendomme ikke har et standardfradrag, men har lov til at trække de faktiske vedligeholdelsesudgifter fra. Når man skal opgøre, om der foreligger et overskud af en ejendom, ligestiller man på den forslåede måde de fredede ejendomme med de øvrige ejendomme, og for mig at se er der ikke herved fremsat noget som helst konservativt forslag om, at man vil se på problemer i forbindelse med de fredede ejendomme.

Jeg regner med, at vi skal se disse forslag igen i udvalget, men jeg kan altså ikke love, at vi fra SF's side vil stille os på nogen måde positivt over for dem.

Ordføreren for forslagsstillerne (Jvul-Madsen): Må jeg indledningsvis slå fast, at princippet i det konservative forslag, vi diskuterer her sidst på eftermiddagen, er dette, at vi vil sikre, at overskydende lejeværdi — det, man også kalder overskud på ejendomsskemaet — ikke skal føres som indtægt. Det skal således ikke beskattes, og det må ej heller i kraft af at det føres som indtægt medføre nedslag i folkepensionen.

Jeg vil dog have lov til at sige, at af de udmærkede dokumenter, som den højtærede finansminister citerede — og jeg genkendte

mange vendinger, for jeg har haft lejlighed til at se nogle af dem — fremgår det dog, at man skønner, at op imod 150.000 fortrinsvis ældre parcelhusejere har et større eller mindre ejendomsoverskud, en overskydende lejeværdi, og i mangfoldige tilfælde derfor har problemer. Taler man en gang imellem med en ejendomsmægler, som arbejder i de deciderede parcelhusområder, vil man også være vidende om, at såvel dette problem som det, vi skal drøfte i morgen, nemlig spørgsmålet om grundbeskatningens højde, er afgørende for, om mange ældre beholder deres hus eller føler sig tvunget til at afhænde det.

Over for det, der er fremhævet af de forskellige ordførere, vil jeg gerne sige, at der jo også i de konservative tanker i forbindelse med lovforslaget ligger dette, at lejeværdien, hvis den overhovedet skal have nogen berettigelse, må have haft til opgave at afbalancere fordelene ved, at man må trække renterne på prioritetsgælden fra. Men har man nedbragt gælden, således at der ikke længere er en fordel her, men i stedet for fremkommer et overskud, så virker lejeværdien jo straffende, hvilket formentlig ikke har været hensigten, og så virker den imod det for samfundet og for en finansminister ønskelige, at så mange som muligt udsætter forbrug på andre områder for hurtigst muligt at nedbringe gælden i deres ejendom og i deres bolig.

Den højtærede finansminister gav udtryk for det synspunkt, at det, vi her foreslår, ikke vil virke opsparingsfremmende. Vi har tværtimod den opfattelse, at det i høj grad vil virke opsparingsfremmende for de grupper i befolkningen, som nærmer sig det tidspunkt, hvor der kan blive tale om overskud i forbindelse med lejeværdien, og at det i høj grad kan modvirke det, jeg vil kalde en negativ opsparing, nemlig optagelse af lån med det formål at undgå den beskatning, jeg før har nævnt: når man alligevel skal optage lån, ræsonnerer man, så kan man jo lige så godt optage lån af en sådan størrelse, at der bliver råd til nogle andre forbrugsgoder, og det vil sige at den negative opspa-

[Juul-Madsen.]

ring vil omsætte sig i et større forbrug. Også det står der noget om i de i øvrigt udmærkede dokumenter, som finansministeren har citeret.

Jeg takker den højtærede finansminister for den forståelse, han har for, at vort forslag først og fremmest tilsigter at hjælpe de ældre medborgere. Jeg har flere gange under debatter her i Folketinget hørt finansministeren komme med udtalelser i den retning, og finansministeren har jo selv fremsat forslag om ansættelse af et beløb, som kunne trækkes fra på selvangivelsen, når der var tale om overskud på skatteskemaet i forbindelse med det, hvorom vi taler her.

Alene dette at overveje og diskutere, om vi kan finde frem til at løse problemet for vore ældre medborgere, er nok et udvalgsarbejde værd. Men der kan naturligvis også tænkes andre fremgangsmåder, som jeg ikke skal komme ind på her. Under arbejdet med dette lovforslag har jeg selv haft andre fremgangsmåder i tankerne, men det er fremgangsmåder, som kræver beregninger, jeg gerne vil have fremskaffet igennem et udvalgsarbejde, beregninger, som jeg er overbevist om at den højtærede finansminister vil hjælpe mig med; disse andre fremgangsmåder kunne vi jo så prøve at sætte i forhold til det forslag, det konservative folkeparti her har fremsat.

Jeg vil endvidere gerne sige til hr. Hans Lund, der taler om skattesystemet og de offentlige udgifter, at det provenu, der bliver tale om, hvis vi gennemfører den regel, det konservative folkeparti her foreslår, næppe vil beløbe sig til mere end et sted mellem 30 og 40 mill. kr., så der er altså ikke tale om noget stort tab for det offentlige.

Jeg tror heller ikke, at den almindelige husejer går og spekulerer på, om han kan flytte gælden fra den ene rubrik på selvangivelsen til den anden; der skal i hvert fald være særlige forudsætninger til stede for, at man kan gøre det. Jeg tror, at det, den almindelige husejer spekulerer på, er, om han ved en fornuftig afdragsordning kan nå frem til, at han, når han skal nyde sit otium — og det bliver jo fremover stadig tidligere og tidligere, man når den almindelige pensionsalder, det er også derfor, vi gerne vil have en mere generel regel — at han altså da har

nedbragt sin gæld så meget, at han har råd til at blive i sit hus, selv om indtægterne er gået meget stærkt ned, og råd til ud over dette nogenlunde at opretholde den levestandard, han er vant til. Det tror jeg er afgørende for parcelhusejeren, ligesom det er afgørende for folk med ejerlejlighed og med anden form for bolig.

I tilknytning til diskussionen om standardfradrag for ejerlejligheder vil jeg gerne sige, at uanset hvad der måtte være af fortid i forbindelse med dette spørgsmål — og udviklingen er i øvrigt gået sådan, at man i højere og højere grad har anerkendt ejerlejligheden i nybyggeriet og har anerkendt, at det er en boligform, der er kommet for at blive — må det være rimeligt, når man drøfter ejendomsskatteproblemer, også at drøfte en fornuftig ligestilling af ejerlejligheden med parcelhuset. Det kan ikke være afgørende, om der er tale om et hus, der ligger på jorden, eller om en lejlighed, der er placeret på anden måde; når man har ejerlejlighedssystemet, må det være nogenlunde de samme regler, der gælder.

Det afgørende i vort forslag er lejeværdiens virkning, og lejeværdien har jo hidtil haft og havde også i det såkaldte boligforlig en vis forbindelse med huslejeniveauet i etagebyggeriet. Når vi mener, at mange fremover vil kunne få de problemer, vi søger at modvirke med vort forslag, skyldes dette også, at man i nybyggeriet i dag har en lejeværdi, der beregnes som 4-6 pct. af ejendomsværdien ved den seneste vurdering, og denne procentsats bliver jo ikke nedsat, selv om man fra regeringens side ophæver genudlejningsforhøjelsen på 25 pct. ved nyudlejning i etagebyggeriet. De 4-6 pct. var for så vidt en konsekvens af den genudlejningsforhøjelse, der skulle være adgang til inden for etagehusbyggeriet. Vi må også tænke på, at vi ikke kender lejeværdiens størrelse efter et nyt boligforlig; og at med de vurderinger, som vi kender, og som vi må regne med også vil stige i de kommende år, vil problemet overskydende lejeværdi blive stadig større for husejerne i dette land.

Derfor har vi ønsket, at disse ting skulle drøftes i et udvalg; og som jeg allerede har sagt, er der også andre tanker, som kunne tænkes belyst, når man kan få den tilstrækkelige tekniske støtte hertil.

Endvidere vil jeg gerne sige til hr.

[Juul-Madsen.]

Lütken, der talte om parcelhusejernes kraftige favorstilling, at det ikke er bevist, at de har nogen favorstilling. Vismændene har i 1969 og ved senere lejligheder gjort op, at de fordele, som parcelhusejerne har, og de fordele, som gives beboerne i etagebyggeriet gennem rentetilskud og huslejestøtte, går nogenlunde lige op. Der er en meget ny undersøgelse for Københavns amt og for Slagelse, som viser, at det i hvert tilfælde, når vi kommer ud i landet, snarere er dem, der bor i etagebyggeri, der har den største offentlige støtte og en støtte, der overstiger fordelene for parcelhusejere.

Må jeg slutte med at sige, at når der ikke er noget, der hedder lejeværdi, hvor det gælder andre goder, man køber, det være sig bil, lystbåd eller andre ting, så må lejeværdien for boligens vedkommende behandles med forsigtighed og med fornuft; det er baggrunden for det konservative folkepartis lovforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af folketinget Axel Ivan Pedersen har meddelt mig, at han ønsker til justitsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren kunne oplyse, om der i retssagen mod de to bankrøvere fra Herlev også vil blive rejst tiltale for spirituskørsel på grundlag af forklaringen i grundlovsforhøret?“

Medlem af folketinget Bo Kristensen har meddelt mig, at han ønsker til forsvarsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Hvilke planer har ministeren for udnyttelsen af Bådsmannsstrædes kaserne og de tilstødende arealer?“

Spørgsmålene vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 13. januar, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.*
- 2) *Første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Kaprings af luftfartøj).
- 3) *Første behandling af:*
Forslag til lov om voldgift.
- 4) *Første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om retsavgifter.
- 5) *Første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om beskætning til kommunerne af faste ejendomme [af Henry Christensen m. fl.].
- 6) *Første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om beskætning til kommunerne af faste ejendomme. (Loft over grundskyldpromillen) [af Juul-Madsen m. fl.].
- 7) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*
Forslag til lov om statens overtagelse af musikkonservatorierne i Esbjerg, Odense og Ålborg.

Mødet hævet kl. 16.44.

36. møde.

Torsdag den 13. januar kl. 13.

Formanden: I skrivelse af 12. d. m. meddeler fru *Jette Boutrup*, at hun er villig til at modtage det ved medlem af folketinget Aksel Larsens død ledigblevne mandat som medlem af folketinget.

Fra indenrigsministeren har jeg modtaget følgende skrivelser:

„Indenrigsministeriet, den 6. januar 1972.

I forbindelse med skrivelse herfra af 4. oktober 1971 skal man hoslagt fremsende den fra fru Margrit Jespersen, Stolling, 6200 Åbenrå, modtagne skrivelse af 28. september 1971 tillige med den gennem rederiet M. Jepsen A/S indhentede udtalelse fra føreren af M/S Michael Jepsen, i hvilken det gøres gældende, at der ingen fejl er foretaget fra skibets side, men at de danske myndigheder ikke i tide har udsendt meddelelse om da-toen for valget.

Således foranlediget har indenrigsministeriet indhentet de hoslagt medfølgende udtalelser fra handelsministeriet, fra Danmarks radio og gennem udenrigsministeriet fra den danske ambassade i Kuala Lumpur, til hvis indhold der henvises.

Egon Jensen.

/ Vilh. Brockmeyer.“

„Indenrigsministeriet, den 6. januar 1972.

I forbindelse med skrivelse herfra af 4. oktober 1971 skal man hoslagt fremsende den fra Per Behr, M/S Dagny Skou, Rederiet Ove Skou, modtagne skrivelse af 24. september 1971 tillige med den gennem udenrigsministeriet indhentede udtalelse fra den danske ambassade i Buenos Aires, i hvilken rigtigheden af den fremsatte klage bestrides.

Egon Jensen.

/ Vilh. Brockmeyer.“

„Indenrigsministeriet, den 6. januar 1972.

I forbindelse med skrivelse herfra af 4. oktober 1971 skal man hoslagt fremsende den fra styrmand H. Godt, Rederiet Chr. Høyer, Tjørnevej 18, 2800 Lyngby, mod-

tagne skrivelse af 16. september 1971 tillige med den fra generalkonsulatet i New York ved udenrigsministeriets foranstaltning indhentede udtalelse, i hvilken den fremsatte klage afvises som værende grundløs.

Det tilføjes, at en genpart af den fra generalkonsulatet indhentede udtalelse herfra er tilsendt klageren.

Egon Jensen.

/ Vilh. Brockmeyer.“

Det nævnte materiale er fremlagt til eftersyn for medlemmerne i læseværelset, og en kopi er tilstillet udvalget til valgs prøvelse til orientering.

Udvalget for forretningsordenen har afgivet to betænkninger og indstillinger angående folketingets samtykke i henhold til grundlovens § 57.

Efter at *Karen Paludans* hverv som midlertidigt medlem er ophørt, har vedkommende gruppe i hendes sted udpeget *Hastrup* til at indtræde i boligudvalget og løn-ningsudvalget samt som stedfortræder i skatteudvalget og afgiftsudvalget. Den pågældende er herefter valgt.

Den første sag på dagsordenen var:

Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.

Ordføreren for udvalget til valgs prøvelse (*Ove Hansen*): Folketingsmand Aksel Larsen, der afgik ved døden den 10. d. m., var valgt i østre storkreds, og 1. stedfortræder for socialistisk folkeparti i denne storkreds er fru Jette Boutrup, der i skrivelse af 12. d. m. har meddelt, at hun er villig til at modtage det ledige mandat.

Udvalget til valgs prøvelse har i et møde gennemgået stedfortræderlisten og de øvrige dokumenter, og udvalget indstiller herefter enstemmigt, at fru Jette Boutrup godkendes som ordinært medlem af folketinget fra og med den 11. januar d. å.

Hermed sluttede forhandlingen.

Udvalgets indstilling om godkendelse af fru Jette Boutrup som ordinært medlem af folketinget fra og med den 11. januar 1972 vedtoges enstemmigt med 126 stemmer.